

Florica T. Câmpan

Gândim că, în luna noiembrie a acestui an 2006, multe clopote de aur și argint vor suna să amintească **100 de ani** de la nașterea **Floricăi T. Câmpan**. Poate nu într-o zi anume, căci socotitorii de vreme au schimbat stil vechi pe altul nou, încurcând un 13 cu un 26. Poate nu în clopotnițe oficiind între cer și pământ, nici în sobre aule academice, ci doar în inimi ce adună dragostea cu rațiunea. Poate nu cu frecvențe și intensități care să zguduie timpane, ci profund, grav, liniștit, care să mângâie și să îndemne suflète. Gândim că strădania *Recreațiilor Matematice* de a marca momentul este justificată și va reverbera ecouri.

Mulți oameni cred despre ei înșiși că știu să înțeleagă, să prețuiască și să iubească tot ce îi înconjoară: natură, oameni, obiceiuri, gânduri, deveniri, cărți. De fapt sunt puțini; o largă majoritate își concentrează înțelegerea spre agonisiri de folos personal. (Citez însă un prieten matematician din Focșani: *Dumnezeu își arată disprețul față de avere prin cei cărora le-o distribuie*). Dintre cei puțini care pot să înțeleagă, să prețuiască și să iubească sunt tare puțini care dovedesc generozitate, capacitate și profunzime comparabile cu ale Floricăi.

Florica a înțeles și iubit fizica și mai ales matematica, dobândind licențe în 1928 și 1929. Din matematică a înțeles profund și a iubit cu înțelepciune mai ales Geometria, Fundamentele și Istoria (matematicii). În geometrie și-a împlinit și doctoratul (în 1942, sub bagheta renumitului făuritor de școală *Alexandru Myller*), cu o teză despre suprafețe paralele și asemenea, ilustrată cu elegante interpretări geometrice și fizice. Nu putem uita aici inspirata carte **Aventura geometriilor neeuclidiene**. Gânduri adânci și originale asupra Fundamentelor matematicii s-au încheșat în remarcabila carte **Licuricii din adâncuri**. Generoasa aplecare spre Istoria matematicii a fost valorificată în numeroase lucrări și comunicări științifice dar și în cărți ca **Istoria numărului π** , **Probleme celebre din istoria matematicii**.

Florica a înțeles și iubit cartea. Semnatarul acestor rânduri nu poate estompa unele imagini din amintire. Era deja pensionară când ajungea la ușa bibliotecii Seminarului matematic cu mult înaintea harnicei bibliotecare. Se scuza că nu a reținut prea bine niște gânduri din anume cărți. Auzeam apoi (cu tresăriri de teamă) un scârțâit de scară lungă, dar subțire (spre a fi ușoară), spre rafturi înalte. Urca nerăbdătoare cu o minusculă batistă feminină în mână. După ce scotea o carte, întâi o ștergea grijuliu de un bănuț colb, apoi o mângâia cu ochii și cu mâna și abia târziu cobora de pe scară (liniștindu-mi temeri). Nu accepta să fie ajutată; era un drept inalienabil al ei, instaurat încă de Alexandru Myller. Ștergea cu aceeași batistă (sau poate cu alta asemănătoare) și masa pe care așeza cartea. O deschidea încet, pagină cu pagină, și adăsta îndelung notând ades într-un caiet de elev. Până spre seară, pe masă se aduna un teanc de cărți și de reviste care aproape o ascundeau. La oră de închidere cerea îngăduință să păstreze pe acea masă și cărți care să le cerceteze

a doua zi. Când socotea că dialogul nu are pe cine tulbura, împărtășea și altora bucuriile ei: *iată ce idee grozavă a avut X*, sau *iată ce frumos o spune Y*. O supărau stângăciile: *cum poate Z să scrie despre asta fără a-l cita pe...?* Pentru contrast, am văzut frecvent mulți care se încruntau când descopereau idei prin reviste: *cum nu mi-a venit mie ideea asta?*

Mai cu seamă, Florica a înțeles și iubit adolescenții în strădaniile lor de a se apropia de matematică. Din dragoste față de ei a fost o excelentă profesoară întâi la *Liceul "Oltea Doamna"*, unde fusese și eleva primei femei din România doctor în matematică, *Silvia Creangă*. Mai apoi a fost conferențiar și profesor la Facultatea de matematică din Iași. Din aceeași dragoste a scris și cunoscutele și mult-citite sale cărți. Alții au conceput cărți asemănătoare nu din dragoste față de cititor, ci spre a zgândări glorii; să ne mirăm că nu au avut ecou? Parcă spunea cineva că dragostea este ca o minge pe care cu cât o arunci mai departe de tine, revine mai repede înapoi.

Un mic dar gingaș, semn că ieșenii nu au uitat-o pe Florica, sunt cele cinci ediții (județene și interjudețene) ale *Concursului de matematică "Florica T. Câmpan"*. Și rândurile de mai sus doresc a semnala adâncă și neîntinată prețuire.

Prof. dr. Dan BRÂNZEI